

TONE PAVČEK

Soneti za vnuka

I

Sam, izgubljen na beli gori
usode, prah, neznatni prah,
ki ga odnaša v nori mori
v brezpotje, med obup in strah.

Sam, prepuščen sneženi ujmi,
ujet med zdrs in plaz in cilj,
sam, brez poti, nad njim nešumni
zamahi smrtonosnih kril.

Sam, v uri pozni in prezgodnji
za križev pot na hudi dan,
ko videti le v zadnji blodnji
je rešno pot v Kanaan.

Tako je blodil fant po gori
med upom in memento mori.

II

Med upom in memento mori bije
zamolklo žila stvarnica v sencih,
zahrbtno vabi sneg, da v njem počije,
a zvon zavesti bije na preplah.

Ničesar nima več: gazi ne pota
ne vida v metežu in ne glasu,
samo korak, ki gre, da se izmota
iz zanke ničā in uide zlu,

samo to težko hojo v mrtvem krogu,
samo drsenje v nič, navzdol, navzdol,
samo prakrik k zdaj slutenemu bogu,
samo svoj up in konec negotov.

A nad seboj v začrtani usodi
nekoga, ki ga v temno zoro vodi.

III

Vstal dan je, a v njegovi zori
vsi znaki kažejo polom.
Na beli gori v črni grozi
še orli stiskajo se k tlom.

Nebo do tal, v meglò sesuto
ne zmore dobrih sporočil
in je pripravljeno na kruto
dvobojevanje večnih sil.

Tu svetli angel odrešitve,
tam pogubljenja temni črt
in je do končne odločitve
mogoče vse – izhod in smrt.

A človek, v to besnilo gnan,
zave se, da gre bitka zanj.

IV

O temna strast, ki se rojeva
v dvoboju dobrega in zla,
med demoni noči in dneva
in znotraj istega srca!

O sla izničiti sam sebe,
čez rob sprevrženi napuh,
rak rana, po kateri grebe
uničujoči blodni duh!

Tako greš mimo smerokaza
navzdol, navzgor, brez krivde kriv
do zmage ali do poraza
v dilemi kruti: mrtev – živ

v obljubljeni deželo pet,
ali na Golgoto umret.

V

Na gori Golgoti, najbliže
goloti niča, vsak je sam
kot Kristus krvaveč pod križem
iz vseh sedmerih srčnih ran.

Boli, ker ne spoznaš nikdar,
kako so lepa kasna leta,
kako telo se, zlat oltar,
ob vsakem ljubljenu razcveta.

Boli življenje, ki se bo
neizživeto v nič izteklo,
bolita strah pred večnostjo
in mrtvih prednikov poreklo.

Med njimi angel, smrtno lep,
še blodi iz večnosti na svet.

VI

Ta angel, ki te je postlal nekoč
na svet, da živel bi namesto njega,
te je poklical in odrešil zlega,
a sam se, zvezda, je umaknil v noč.

Si čutil, da mu je drhtela dlan,
ko te je varno vodil, si opazil
milino onostransko na obrazu
in sij v očeh od nezgorelih sanj?

On je tvoj varuh. Spremljevalec ljub
iz ene v drugo večnost potovanja,
odrešujoči angel, ki naznanja
veselo večnost in ne večnih muk.

Tako v življenje kliče, ne k osami,
in v meni pesmi radostnice drami.

VII

Sonete pišem, vendar če bi mogel,
bi rad sonate, ode radosti,
zahvalnice usmiljenemu bogu
življenja, ki nas reveže pusti

na zemlji upati v rešilno bilko
in pred prepadom ustaviti korak,
ko dobri angel s čudežno svetilko
da znak in pot in gostoljubni prag.

Tako poslednja martra se umika
veselju, ki ga rešeni pozna,
ko še omotičen življenju vzklika
od onstran in iz živega srca.

Tako na zemlji, sklonjen vse do tal
še jaz jecljam svoj očenaš zahval.

VIII

Svoj očenaš zahval jecljam
kot Job po mučni preizkušnji
skrivnostnim klicem in rokám
in stvarnici velikodušni

za sveže zelenilo trav,
ki je odelo mrka gorstva,
za njega, ki je iz groba vstal,
za čudež vnovičnega rojstva.

Svet, prerojen, ima obraz,
svetál od groze preživete.
Molči. A neki mili glas
Pripoveduje mit o svetem.

Zveni kot glasba. V svetlih durih.
Kot madrigal o rešni uri.

TONE PAVČEK